

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 515. Ratione mutui accepti quinam solvere teneantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

cio, naturaliter seu materialiter accepto. Ita Lauterbach. *l. c.* alias dictæ legis interpretationes vide apud Muller. *l. c. lit. y.* notando etiam illud dictum Iudori. *L. 3. sentent. de sum. bon. c. 54. multa bona præstantur invitis, quando eorum consulitur utilitati, non voluntati &c.* Tunc autem solvitur utiliter pro invito debitore, quando illius non interfuit non solvi; secus, si illius interfuit non solvi. V. g. dum debitum compensare potuit, Muller. *l. c. lit. z.* Porro licet quod ad effectum liberationis debitoris tales tertii solvulus habeant se pari modo, quod ad regressum tamen adversus debitorem habent se dissimiliter; ita nimirum, ut solvulus pro alio competat actio mandati ad solutum ab eo repetendum. *L. 6. §. 2. ff. mandati.* Solvulus pro alio ignorante actio negotiorum gestorum. *L. 41. §. 43. ff. de negot. gest.* Solvulus pro alio invito vel contradicente nulla competat actio aut jus repetendi solutum; quia talis tunc donare videtur. *L. 40. ff. mandati & L. fin. c. de negot. gestor.* De cætero, ut quis tanquam non debitor seu nomine alieno solvat, requiritur, ut in eo præexistat aliqua obligatio solvulus, etsi debitum ipsum ad eum non attineat. Muller. *l. c.* Dum verò non constat, num proprio, num alieno nomine solverit, etsi alieno nomine solutum sentiant multi, contrarium tamen verius tenent Mascard. *de prob. vol. 3. concl. 13; 19. num. 11.* Menoch. *de presump. L. 3. presump. 143.* & alii apud Muller. *l. c.*

Quest. 514. Quinam solvere teneantur.

Resp. ad hanc quæstionem generalem generaliter: solvere per se vel alios tenentur omnes quicumque debent & solvere possunt, sive sint laici, sive clerici; sive mares, sive feminae. Exigit siquidem Justitia, ut suum, seu quod ei debetur, cuique reddatur. Est communis. E contra quicumque creditor non est, nec ex legis dispositione illum representat, nec mandatum ab eo habet, illi non rectè solvulus. Ubi verò in debitore cessat potentia, ibi etiam cessat obligatio solvulus. An tamen aliquid teneantur non potentes solvere totum, & qualiter cum iis procedendum dicitur paulò post.

Quest. 518. Ratione mutui accepti quis teneatur solvere?

1. **R**esp. primò in genere: mutuuum, cujus dominium transit in mutuatarium, ab eodem solvulus, est extra omnem controversiam, solutione hac consistente in redditione numero, seu ejsdem, ut loquuntur Juristi, in specie (etsi enim mutuatarium reddendo rem eandem numero satisfaciatur suæ obligationi, obligatio tamen semper reddendi rem eandem numero repugnat naturæ & fini contractus mutui; quia vel si ere, cujus dominium in se translatus, mutuatarium uti nequiret, dum usus hic consistit in abusu seu consumptione rei) sed ejsdem in genere. V. g. pecuniæ alterius pro pecunia accepta, vinum pro vino, ita ut mutuanti invito pro pecunia vinum, pro vino frumentum reddi non possit, ejsdem tamen quantitatis, qualitatis, valoris, de quibus paulò post ex professo.

2. Resp. secundò in specie: Dum Prælatus nomine Ecclesiæ mutuò accepit pecunias juxta limites potestatis & administrationis suæ (puta, cum consensu capituli, dum tale habet, vel ejus consensus requiritur ad summam tantam, ad cujus solu-

tionem sufficiunt redditus aliæ bona mobilia non pretiosa, exigente necessitate aut utilitate ecclesiæ) ecclesia solvere seu reddere pecunias mutuas tenetur, etiam absque eo, quòd mutuans probaverit eas reipsa impensas in ecclesiæ utilitatem; modò tamen eas in ordine ad dictam utilitatem ex voluntate prælati & capituli, si quòd est, acceptas ostenderit, exhibendo v. g. Instrumentum authenticum, in quo id contineatur, vel conjecturas alias afferendo, unde id probabiliter arguatur. Ex ratione ea, quòd Prælatus vel solus, vel etiam in aliquibus casibus cum Capitulo liberam habeat administrationem bonorum mobilium non pretiosorum ecclesiæ; adeoque & potestatem sumendi mutuò pecunias, seque & ecclesiam suam obligandi pro ejus necessitate & utilitate. V. g. quæ est in construendo ædificium, coemendo prædium, & hæc, sive mutuarius jam decesserit, sive adhuc sit superstes. Ita cum Abb. *in c. 1. h. t. n. 2.* Molin. *de 7. §. 7. tr. 2. d. 300. n. 5.* Laym. *in disp. de reb. eccl. alien. thes. 104.* Pirh. *h. t. n. 12.* Si verò in accipiendo pecunias mutuò excesserit limites potestatis suæ, V. gr. ultra summam vel capitulationem ipsi statutam, supra quam ecclesiam vel mensam suam gravare non potest; vel ad cujus solutionem necessè impendi aut oppignorari res immobiles aut pretiosas ecclesiæ, utpote quæ etiam ab eo & capitulo simul directè aut indirectè alienari nequeunt; in eo inquam casu ecclesia non obligatur plus solvere, quàm quantum in ejus necessitatem vel utilitatem versum esse creditor seu mutuans probaverit juxta *Aurb. hoc jus porrectum in fin. c. de SS. eccl. & can. 2. caus. 10. q. 2.* Ad ea verò, quæ constiterit versa non esse in utilitatem ecclesiæ, solvenda (intellige ex bonis suis patrimonialibus, si quæ habet, aliisve, de quibus disponendi potestatem habet) obligatur Prælatus mutuuum nomine ecclesiæ accipiens, ac proinde contra eum ejusque hæredes agere potest creditor. Pirh. *n. 10.* cum Molin. *l. c. n. 2.* & Covar. *L. 2. resol. c. 17. n. 2.* quos citat. Quòd si etiam Prælatus sumptus, quos ecclesia factura non fuisset ex bonis suis, rationabiliter & prudenter fecit ex accepto à se mutuò cum consensu capituli, tenetur adhuc ecclesia totum solvere, etsi hi sumptus non cesserint in utilitatem ecclesiæ, quia res, in quem impensi casu perit. Arg. *L. sed an ultra §. is autem ff. de negot. gest.* Si verò hi sumptus impensi irrationabiliter. V. g. in pompas, picturas, stru-cturas, superfluas, ecclesia solum obligatur ad tantum, quantum inde locupletior facta ut Pirh. *n. 16.* De cætero quod dictum de Prælatò, idem est, dum particularis aliquis de ecclesia vel monasterio. V. g. Canonicus vel Monachus cum licentia Prælati vel Abbatis sui cum majoris partis capituli consensu intra summam definitam nomine ecclesiæ mutuò accepit pecuniam, ad cujus solutionem opus non est alienare res ecclesiæ immobiles aut mobiles pretiosas; ita ut ecclesia vel monasterium in hoc casu teneatur solvere, etsi mutuans non ostenderit pecuniam illam impensam in utilitatem ecclesiæ, ut Pirh. *h. t. n. 15.* argumento manifesto sumpto ex *c. penult. de fidejuss.* Si verò summam sibi constitutam excessit talis mutuatarium, quòd ad hunc excessum solvulus non teneatur ecclesia, nisi constiterit, aut mutuans probaverit, etiam hunc excessum impensum in utilitatem ecclesiæ; tunc enim mutuans agere potuit contra ecclesiam actione in rem verso, ut Gl. *in cit. c. penult. v. in utilitatem.* Pirh. *n. 13. juncto n. 15.* uti quoque probare tenetur mutuans totam summam mutuò acceptam etiam à Prælatò

Prelato, conversam esse in utilitatem ecclesie, si ad eam refundendam res immobiles ecclesie impendenda; cum alienatio rei immobilis ecclesie sit invalida, nisi constet utilitate ecclesie factam. Pirh. n. 14. indubitatum id esse dicens, si tempore mutui accepti jam apparebat, non posse illam pecunie mutuo acceptæ quantitatem solvi sine alienatione rerum immobilium. Idque, etiam si Prelatus & Capitulum simul acceperint mutuo pecuniam, pro ut constat ex *cit. Auth. hoc jus porrectum*. & docet Abb. in *cit. c. penult. de fidejuss.* n. 4. ita ut tunc non sufficiat Prelatum & Capitulum fateri tacite aut expressè, se accepisse mutuo pecunias in utilitatem ecclesie; cum juxta regulam in Jure receptam confessio partis non sufficiat in eo casu, in quo agitur de jure, cui pars illa renunciare aut præjudicare nequit. Laym. *l. c. th. 105*. Secus tamen est, seu talis confessio sufficiat, si mutuator id ipsum, nimirum pecunias acceptas mutuo in utilitatem ecclesie ostenderit, absque eo, quod ostendat eas reipsa in hanc utilitatem conversas, si ab initio accepti mutui non constabat, illud reddi non posse sine alienatione rerum immobilium, etsi ex post appareat sine dicta alienatione tale mutuum solvi non posse. Ex ea ratione, quod talis alienatio non tam ab initio in obligationem, quæ valida tunc præsumebatur, venerit, quam spectet ad eventum executionis, quæ in tali casu necessaria & jure permisa juxta *cit. Auth. hoc jus porrectum*, ita Pirh. n. 14. cum Everhard. *Tom. 1. caus. 36. n. 11.* & Laym. *cit. th. 105*. Cur verò specialiter in contractu mutuo accepti, ut ecclesia ex eo obligetur, requiratur probatio conversionis pecunie acceptæ in utilitatem ecclesie secus ac necesse est probare in aliis contractibus cum ea initiis. V. g. In emptione rem ab ea emptam, in venditione, pretium acceptum cessisse in ejus utilitatem, rationem hanc cum Abb. in *c. 1. de deposito* n. 9. Molin. *cit. d. 300. n. 11.* assignat Pirh. *h. t. n. 16.* ne ita facile ecclesia in suis bonis damnnum patiatur, dum ejus Prelati & administratores faciles & proni esse soleant ad accipiendum, uti & feneratorum ad dandum mutuum. Cur etiam contrarium hujus sit in administratore civitatis ex hujus vel illius Senatûs mandato aut consensu accipiente mutuum, ut nimirum civitas ad illud reddendum obligetur, etiam si necesse foret ad hoc obligare sua bona immobilia, absque eo, quod necesse sit, mutuantem probare, id conversum esse in utilitatem civitatis; hæc est ratio, quod civitas bona sua alienare possit etiam absque evidente sua utilitate aliæ solennitate, ut Barthol. in *L. civitas. ff. de reb. cred. n. 2.* & statuere de iis, pro ut vult. Abb. in *c. penult. de fidejuss.* & Molin. *l. c. n. 5.* apud Pirh. *num. 11.* Quamvis tamen etiam, tum talis administrator mutuum accepit sine mandato civitatis, ut civitas obligetur, necesse sit, mutuantem probare, impensum esse in utilitatem civitatis, & non sufficiat, illum probare, illud acceptum esse in utilitatem illius. Pirh. n. 13. §. aliud est. juxta *cit. L. civitas juncta L. c. de solut. & liber. debit. civit.* Idque ex ea ratione, quod talis administrator non habeat ita generalem, liberam & independentem à civitate ejusque Senatu administrationem pecuniarum aliarumve rerum mobilium, sicut eam in pluribus casibus independentem à consensu capituli habent Prelati ecclesiastici. Unde etiam in iis casibus mutuantem non incumbit onus probandi, mutuum acceptum impensum in utilitatem ecclesie ad hoc, ut ea exinde obligetur. Abb. *l. c. num. 6.* Mol. Pirh. *LL.*

611.

Quæst. 516. Successor in Prælatu aut beneficio an & qualiter teneatur solvere debita facta ab antecessore.

REsp. primò: Successor in Episcopatu aliæ prælatu ecclesiastica seu beneficio ex bonis & redditibus ecclesie solvere tenetur debita, quæ ab antecessore contracta pro ecclesie vel etiam beneficii necessitate vel utilitate non secus, ac filius debita patris (intellige, si etiam sit hæres;) pro ut habet textus clarus *c. 1. h. t.* ex ea etiam ratione, quod successor quasi hæres succedat in prælatu & beneficio defuncti prædecessoris, uti quod ad jus universum prælatu, ita etiam quod ad debita, onera & obligationes eidem adherentes, cum hoc tamen discrimine inter prælatum seu beneficiatum & alium hæredem; quod hic, quia consequitur jus successionis à defuncto, teneatur simpliciter ad omnia debita defuncti solvenda; ille verò, quia jus consequitur, non à defuncto sed aliunde, teneatur ad ea tantum solvenda, quæ is contraxit nomine ecclesie, sive pro necessitate & utilitate illius. Idem tamen dicendum de debitis, quæ prælatu pro necessaria & decente sustentatione suæ personæ contraxit; eò quod etiam illa videantur pro necessitate ecclesie contracta, quippe quæ tenetur prælatum & rectorum suum alere & decenter sustentare, etiam dum is patrimonialia bona habet. Ita Abb. in *c. 1. h. t.* n. 2. (qui etiam signate addit, teneri successorem solvere debita, quæ prædecessor contraxit in infirmitate sua, ex qua decessit) Barbol. *ibid. n. 3.* Fagn. n. 10. Paris. *de resig. L. 1. q. 16. n. 15.* Laym. *l. c. th. 107.* Pirh. *h. t. n. 18.* Ad hoc, ut teneatur successor dicta debita solvere, requiritur, ut creditores probent pecuniam seu rem creditam esse conversam in necessitatem vel utilitatem ecclesie aut prælati sustentationem. *c. 1. §. 1. caus. 10. q. 2. c. penult. de fidejuss.* Quod ipsum tamen limitant. Abb. in *cit. c. penult. de fidejuss. n. 7.* Covar. *var. resol. L. 2. c. 17. n. 3.* Host. in *c. 1. h. t. n. 3.* Fagor. *ibid. n. 7.* & alii, quos citat & sequitur Reiffenit. *h. t. n. 19.* ut sufficiat creditorem probare, tempore contractus sic exegisse utilitatem & necessitatem ecclesie, vel decentem Prælati sustentationem, etiam non probet, rem creditam actum esse impensam in dictam utilitatem &c. juxta dicta *quæst. præced.* de accepto mutuo. Porro ubi Prælatu, rector ecclesie aliunde beneficiarius, qui habuit sufficientes redditus ab ecclesia sibi assignatos, defunctus nullos redditus ecclesiasticos reliquit, debita ab ipso contracta etiam propter necessitatem propriam. V. g. ob infirmitatem, solvenda sunt ex bonis ejus patrimonialibus. Arg. *c. ex presentium de pignor.* Si tamen redditus ecclesiasticos sufficientes assignatos sibi quidem habuit, eos tamen ex causa aliqua accidentaliter. V. g. ob fructuum unius vel plurium annorum sterilitatem, vel hostium incursum non percepit, debita contracta ab eo, etiam ad decentem sui sustentationem, solvenda à successore ex futuris beneficii fructibus, modo is tale onus sustinere possit. Pirh. *h. t. n. 19.* citatis pro hoc Abb. in *c. 3. de pignor. num. 5.* Paris. *de resig. L. 1. q. 16. n. 51.* Si verò redditus sufficientes non habuit, & tamen id sciens beneficium tenue recepit, vivens interea ex industria sua vel ex patrimonialibus, debita ab eo contractu solvenda ab hæredibus. Arg. *L. si pro re c. mandati.* juncta Gloss. *v. cepisse.* Laym. *l. c. th. 107.* Pirh. *l. c.* Si denique beneficiarius nec redditus ecclesiasticos, nec bona patrimonialia reliquit, debita ab eo contracta

tracta